

گفت وگو با اهالی هنر پتینه در مشهد درباره ظرفیت های موجود در این هنر

هنری که به اشیا، روح زمان می بخشد

طنین همتی

پتینه کاری جزو هنرهای نوظهور امرویه رشد در عرصه دکوراسیون داخلی است؛ هنری که با ایجاد جلوه های کهنه، اصیل و

الهام گرفته از بافت های طبیعی، روحی تازه به سطوح مختلف می بخشد. این شیوه هنری که ریشه ای قدیمی در تاریخ هنر جهان دارد، در سال های اخیر در ایران مورد توجه قرار گرفته و به ویژه در حوزه طراحی فضاهای داخلی، رستوران ها، کافه ها و حتی لوازم جانبی و متعلقات (اکسسوری) و تزئینات داخلی ساختمان (دکوراسیون)، محبوبیت یافته است. در مشهد طی چهار تا پنج سال گذشته، موج تازه ای از توجه به پتینه کاری شکل گرفته و هنرمندان فعال در این حوزه توانسته اند با خلاقیت و اجرای تکنیک های متنوع، این هنر را به بخش مهمی از پروژه های دکوراسیون شهری و تجاری تبدیل کنند. در این میان، هنرمندان و مدرسان با سابقه در این حوزه نقش پررنگی در معرفی و گسترش پتینه کاری در مشهد داشته اند و با آموزش و اجرای پروژه های مختلف، مسیر تازه ای را برای علاقه مندان این حوزه هموار کرده اند. این گزارش به بررسی روند رشد این هنر در مشهد، چالش ها، جذابیت ها و تجربه های شخصی دو تن از فعالان این عرصه می پردازد.

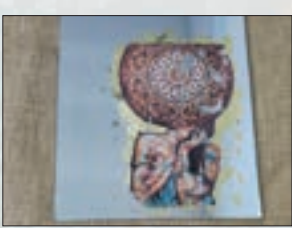
- گسترش پتینه در دکوراسیون و زندگی روزمره

مینا خانی، مدرس فنی و حرفه ای و هنرمند فعال در حوزه هنرهای دکوراتیو و پتینه کاری در مشهد است که علاوه بر تدریس این هنر، سال ها در حوزه های مختلف هنری فعالیت کرده و تجربه آموزش و کار عملی در رشته هایی مانند مینا کاری، زیورآلات و هنرهای تزئینی را در کارنامه خود دارد. او درباره وضعیت هنر پتینه در مشهد می گوید: امروزه واژه «پتینه» برای بسیاری از مردم آشناست و حتی در حوزه های مختلف دکوراسیون و طراحی داخلی، کاربرد پیدا کرده است. اگر امروز برای خرید کاغذ دیواری، فرش یا حتی پارچه های پرده و لباس بروید، می بینید که اصطلاح پتینه بسیار رایج شده است. در بسیاری از فیلم ها و سریال ها هم از اکسسوری های پتینه استفاده می شود و این نشان می دهد که این هنر به تدریج درمیان مردم جا افتاده است. به گفته این هنرمند، در شهرهای دیگر ایران، توجه به این هنر بیشتر از مشهد است. او معتقد است فضای هنری مشهد در این شهر، باعث شده است که استقبال از آموزش این رشته در مشهد نسبت به برخی شهرها کمتر باشد، هرچند استفاده از آثار پتینه در دکوراسیون منازل، رواج زیادی پیدا کرده است.

- تجربه هنرجویان پس از یادگیری پتینه

خانی با اشاره به تجربه تدریس خود می گوید: بسیاری از هنرجویانش قبل از آموزش، وسایل پتینه کاری شده را با قیمت های زیاد خریداری می کردند. اما بعد از یادگیری متوجه شدند که می توانند خودشان همان کارها را حتی با کیفیت بهتر اجرا کنند. پتینه در مقایسه با بسیاری از هنرهای دیگر زمان کمتری برای رسیدن به نتیجه نیاز دارد. اما در پتینه ممکن است در مدت یک یا دو ساعت و حتی در برخی تکنیک ها در چند دقیقه به نتیجه برسید. همین موضوع باعث شده است این هنر برای افرادی که به دنبال نتیجه سریع تر و حتی کسب درآمد هستند، جذاب باشد. هنرمند کشورمان با تأکید بر دامنه گسترده کاربرد پتینه می افزاید: در پتینه، محدودیتی برای نوع سطح وجود ندارد. از دیوار و کمد گرفته تا ظروف پلاستیکی، شیشه، سنگ یا سفال، همه را

پتینه بر روی آینه آنتیک

متالیک یا لعاب ها، بافت های کهنه نما شکل می گیرد. این نوع پتینه ظاهر آینه را هنری تر و دکوراتیو می کند و در فضا های کلاسیک یا مدرن لوکس برای ایجاد نقطه کانونی، بسیار پرطرفدار است.

پتینه بر روی دیوار

سایه روشن و بافت دلخواه ایجاد شود. پتینه دیوار می تواند فضای خانه را گرم تر، کلاسیک تر یا هنری تر نشان دهد و به دلیل تنوع سبک ها، تقریباً در هر نوع دکوراسیون قابل استفاده است.

را ایفا می کند. بسیاری از هنرجویان در خانه و بدون نیاز به کارگاهی خاص، تنها با یک میز و مقداری متریال می توانند کار را در فضای خانه آغاز کنند و به درآمد برسند. این هنرمند با اشاره به دغدغه برخی افراد برای یافتن شغل، به ویژه درمیان زنان خانه دار، می گوید: مهم این است که افراد شروع کنند و دست به کار شوند. او به تجربه یکی از هنرجویان خود اشاره می کند که پس از یادگیری این هنر شروع به تولید آثار کرد. این هنرجو اکنون صفحه ای در فضای مجازی راه اندازی کرده و با وجود داشتن سه فرزند، فروش خوبی دارد و از کار خود رضایت دارد. خانی در ادامه به تقسیم بندی حوزه های مختلف پتینه اشاره می کند و می گوید: این هنر شاخه های متعددی مانند پتینه اجسام، پتینه دیوار، آینه آنتیک و سفال دارد. در بخش پتینه اجسام، هنرجویان روی متریال هایی مانند سفال، چوب و پلی استر کار می کنند و تکنیک های مختلف را می آموزند. به گفته او در مراحل پیشرفته تر، برخی هنرجویان برای یادگیری تکنیک های تخصصی تر، وارد حوزه های مشخصی می شوند.

- یادگیری هنری مبتنی برعلاقه و تمرین

او با اشاره به جنبه آموزشی این هنر می گوید: یادگیری پتینه، بیش از هر چیز به خلاقیت و علاقه نیاز دارد و افراد با تمرین و تجربه می توانند به سرعت مهارت های لازم را در این حوزه به دست آورند. پتینه کاری از جمله هنرهایی است که یادگیری آن سریع و ساده است. در کلاس های آموزشی ابتدا مباحث پایه مانند تئوری رنگ، چرخه رنگ و شناخت متریال، آموزش داده می شود و سپس هنرجویان با تکنیک های مختلف آشنا می شوند. این کار آفرین با تأکید بر اینکه برای یادگیری این هنر نیازی به پیش زمینه خاصی نیست، می گوید: حتی افرادی که هیچ تجربه هنری ندارند، می توانند به راحتی پتینه را یاد بگیرند. در کلاس های من، هنرجویان زیادی حضور دارند که معلم بازنشسته یا افراد مسن هستند و برای پر کردن اوقات فراغت یا افزایش انگیزه به سمت هنر آمده اند. این هنر مدرس پتینه کاری ادامه می دهد: یکی از مزیت های این هنر این است که افراد برای شروع کار حتی نیازی به خرید وسایل گران قیمت ندارند. بسیاری از هنرجویان با استفاده از وسایل قدیمی خانه مانند میز، کنسول یا اشیای کهنه و تنها با تهیه متریال لازم، آن ها را بازسازی و تبدیل به آثار زیبا و قابل استفاده می کنند.

- هنری جدید اما پر کاربرد

هدی سهمی، دیگر هنرمند فعال در حوزه پتینه که سابقه ۱۵ سال فعالیت هنری دارد، با اشاره به روند رشد این هنر در سال های اخیر می گوید: پتینه کاری در مقایسه با برخی هنرهای تجسمی دیگر در مشهد، سابقه طولانی ندارد و حدود چهار تا پنج سال است که به شکل جدی تر درمیان مردم و فعالان حوزه دکوراسیون داخلی شناخته شده است.

این مدرس و فعال حوزه هنر پتینه کاری در مشهد توضیح می دهد که پیش از مهاجرت به مشهد، این رشته را در تهران آموخته و مدتی در همان شهر فعالیت کرده است. اوزمانی که فعالیت خود را در مشهد آغاز کرد، این هنر چندان شناخته شده نبود، اما به مرور با افزایش توجه به طراحی داخلی و دکوراسیون، پتینه کاری جایگاه خود را پیدا کرد و اکنون در بسیاری از فضا های شهری کاربرد دارد.

پتینه بر روی سفال

واکس ها یا پودر سنگ برای ایجاد عمق و بافت بیشتر استفاده می شود. در پایان، برای ماندگاری کار، یک لایه محافظ مانند وارنیش زده می شود. پتینه سفال، ظاهر ساده سفال خام را به اثری جذاب، دکوراتیو و منحصر به فرد تبدیل می کند.

پتینه بر روی اجسام

پتینه روی چوب، فلز، گچ، سفال، شیشه و حتی پلاستیک قابل اجراست. هنرمند با ایجاد سایه روشن، ترک، زنگار یا برجستگی، شخصیت و عمق بیشتری به شیء می بخشد. این تکنیک علاوه بر زیباسازی، برای هماهنگ کردن اجسام با دکوراسیون نیز کاربرد فراوان دارد.

- پتینه: هنری کاربردی در کنار جنبه هنری

سهمی توضیح می دهد: برخلاف بسیاری از هنرهای تجسمی که بیشتر در قالب تابلو عرضه می شوند، پتینه کاری یک هنر کاربردی است و همین ویژگی باعث شده علاوه بر جنبه هنری، در حوزه کسب و کار نیز جایگاه مهمی داشته باشد. او درباره آموزش این هنر می گوید: دوره های آموزشی می تواند گروهی یا خصوصی برگزار شود. اما آموزش خصوصی بازدهی بیشتری دارد. پتینه کاری به ظرافت، سلیقه و توجه فردی وابسته است و هر هنرجو نیاز به راهنمایی دقیق تری دارد.

این هنرمند تأکید می کند: تجربه عملی در هنرهای مانند پتینه کاری، نقاشی بسیار مهم تر از آموزش صرفاً آکادمیک دارد. بسیاری از هنرجویان دوره های او اکنون وارد بازار کار شده اند و به صورت حرفه ای فعالیت می کنند. افراد با پیشینه های شغلی متنوع، از پزشک و وکیل گرفته تا مشاغل غیر مرتبط، توانسته اند این هنر را بیاموزند و به عنوان مسیر شغلی انتخاب کنند. او توضیح می دهد: افرادی که دارند، معمولاً در مدت حدود یک ماه به مهارت اولیه می رسند. سلیقه هنری، صبر و دقت از مهم ترین ویژگی های لازم برای موفقیت در پتینه کاری است.

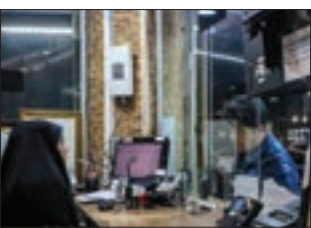
سهمی با مقایسه وضعیت این هنر در تهران و مشهد می دهد که پیش از مهاجرت به مشهد، این هنر گسترده تر بود و روزی بوده است. اما در مشهد طی چهار تا پنج سال اخیر استقبال قابل توجهی از آن شده و تعداد هنرمندان و پروژه های مرتبط افزایش یافته است.

سهمی با مقایسه وضعیت این هنر در تهران و مشهد می دهد که پیش از مهاجرت به مشهد، این هنر گسترده تر بود و روزی بوده است. اما در مشهد طی چهار تا پنج سال اخیر استقبال قابل توجهی از آن شده و تعداد هنرمندان و پروژه های مرتبط افزایش یافته است.

اخبار هنری مشهد

روز های نیم بهای سینما های مشهد و استان ۲ روز شد

چارسوق هنر

بهراد خلیج پدر موسی (۴) شد

بارگشت «جناب خان» با برنامه جدید

ایستگاه هنر

مروری بر بازیگران پر کار سال گذشته؛

فیلم ها عوض می شوند اما چهره ها نه!

همچنین مهران احمدی با سه فیلم «آقای زالو»، «جهیزیه» و «لیپار» و هادی کاظمی با «آقای زالو» و «عینک قرمز» حضور پررنگی داشته اند. مهران غفوریان نیز در سه فیلم «کفایت مذاکرات»، «بی سر صدا» و «زیبا صدایم کن» ایفای نقش کرده است. محسن کیایی با چهار فیلم «کفایت مذاکرات»، «ناجورها»، «جیمزباند» و «بازی را بکش» یکی دیگر از بازیگرانی است که در چند ژانر متفاوت اما همچنان در چرخه اکران های پشت سرهم دیده می شود. اما در این میان باید از سیاوش چراغی پور یاد کرد که با حضور در ۶ فیلم «طهران ۵۷»، «صد دام»، «کوکتل مولوتف»، «دو روز دیرتر»، «دختر برقی» و «قرمز یواش» به همراه هومن برق نورد با ۶ فیلم «شاه نقش»، «صیاد»، «لاک پشت» و «لیپار» و «سینما متروپل» بیشترین تکرار را در میان بازیگران مرد سال ۱۴۰۴ داشته اند. از سوی دیگر، بازیگران زن سینما نیز از این قاعده مستثنی نبوده اند. ستاره پسیانی با فیلم های «کوکتل مولوتف»، «زیبا صدایم کن» و «خانه ارواح» و رویا میرعلمی با «جزایر قناری»، «کفایت مذاکرات» و «سینما شهر قصه»، آناهیتا درگاهی با «طهران ۵۷»، «سینما شهرقصه» و «های کبی» و همچنین نازنین بیاتی با «زعفرانیه ۱۴ تیر»، «لاک پشت» و «خانه ارواح» نمونه های بارز این چرخه پرتکرار در میان بازیگران زن هستند.

اگرچه جامعه بازیگری ایران از توانمندی های فراوان و استعداد های متنوعی برخوردار است، اما بسیاری از بازیگران توانمند این سال ها عملاً خانه نشین شده اند یا برای یافتن یک نقش مناسب در سینما با دشواری های زیادی روبه رو هستند. در مقابل، گروهی مشخص از بازیگران که اغلب چهره های ثابت فیلم های کمدی هستند، به نوعی در حال چرخش میان پروژه های مختلف اند؛ الگویی که پیش تر به وفور در شبکه نمایش خانگی دیده می شد و حالا دارد در سینما و فیلم های کمدی هم تکرار می شود.